KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

# Sprawdzian z „Kordiana”

## Grupa A

**1.** (1 pkt) **C**

**2.** (1 pkt) **A**

**3.** (1 pkt) **D**

**4.** (1 pkt) **B**

**5.** (5 pkt) **1–B, 2–E, 3–C, 4–A, 5–D** — po 1 pkt za parę

**6.** (2 pkt) **(1) Sobieskich; (2) ziemi** — po 1 pkt za lukę

**7.** (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Na szczycie Mont Blanc Kordian przeżywa duchowy przełom: z rozczarowanego, samotnego młodzieńca przemienia się w patriotę gotowego poświęcić życie dla ojczyzny. Wypowiada hasło „Polska Winkelriedem narodów!”, deklarując, że Polska powinna aktywnie walczyć o wolność, a nie biernie cierpieć. To moment, w którym znajduje cel życia.

**8.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Słowacki uważa, że powstanie upadło z powodu złego przywództwa. Tworząc przywódców z kotła Szatana, pokazuje, że ich wady były wrodzone i nieusuwalne: Chłopicki był tchórzem, Skrzynecki niezdecydowany, Czartoryski pyszny, Lelewel naiwny, Krukowiecki zdradziecki. To ostra satyra polityczna: Słowacki obwinia elity za klęskę narodową. Fantastyczna forma (sabat szatanów przy chacie Twardowskiego) pozwala na radykalną krytykę, niemożliwą w formie realistycznej.

**9.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: W wierszu Kordian mówi jak duch, który zapowiada: „O! przypłynę ja kiedyś we wspomnień łańcuchu”. Wyobraża sobie, że wyszła za innego: pierścień zaręczynowy sczerniał, ona płacze, zwiędły kwiaty — a on powtarza refren „to nie z mojej winy!”. To obraz miłości nieszczęśliwej, odrzuconej, nasyconej myślą o śmierci; Kordian przypisuje winę losowi i ukochanej, siebie widzi jako niewinną ofiarę — jak bohater werteryczny.
Punktacja: Wskazanie sytuacji lirycznej: podmiot (Kordian) mówi jako duch/zmarły, który powraca we wspomnieniach ukochanej; wyobraża sobie jej przyszłość w małżeństwie z innym (zaręczyny, pierścień) i jej smutek (1 pkt); funkcja refrenu „to nie z mojej winy!”: podkreśla niewinność i nieszczęśliwą, odrzuconą miłość, zapowiada motyw śmierci i poczucie krzywdy — typowe dla bohatera werterycznego (1 pkt).

**10.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Nieznajomy przywołuje cud w Kanie, gdzie Chrystus zamienił wodę w wino, i Ostatnią Wieczerzę/mękę, gdy wino stało się krwią. Lud pije darmowe wino z carskiej łaski, a pieśń mówi, że przyjdzie czas zmartwychwstania, kiedy trzeba będzie „wino w krew przemienić” — czyli przelać krew w walce. To wezwanie do spisku i zapowiedź zamachu, ukryte w pijackiej piosence.
Punktacja: Odczytanie aluzji biblijnych: cud w Kanie i Eucharystia/męka (wino przemienione w krew) (1 pkt); wymowa: wezwanie do przejścia od zabawy do krwawego czynu — „Trzeba wino w krew przemienić”, zapowiedź spisku i zamachu na cara; kontrast z beztroską pijącego ludu (1 pkt).

## Grupa B

**1.** (1 pkt) **A**

**2.** (1 pkt) **B**

**3.** (1 pkt) **A, C**

**4.** (1 pkt) **D**

**5.** (5 pkt) **1–D, 2–A, 3–E, 4–B, 5–C** — po 1 pkt za parę

**6.** (2 pkt) **(1) Wędrowiec; (2) 1828** — po 1 pkt za lukę

**7.** (1 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wieczorem po koronacji spiskowcy (hasło „Winkelried”) zbierają się w lochu wśród trumien królów, by zdecydować o zabiciu cara. Kordian (w masce jako Podchorąży) namawia do carobójstwa, ale Prezes i Ksiądz sprzeciwiają się, uznając je za zbrodnię. W głosowaniu tylko pięciu jest za śmiercią cara, stu pięćdziesięciu przeciw. Kordian zrywa maskę, mówi, że tej nocy ma wartę w zamku, i postanawia działać sam.

**8.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tłum przed zamkiem żartuje, kłóci się i plotkuje; gdy pojawia się garbaty elegant, wszyscy zajmują się nim i opowiadaniem anegdoty o nim — i przegapiają przejście cara. Sami to przyznają, po czym idą tańczyć, bo z beczek leje się wino. Słowacki pokazuje lud rozproszony i bierny, który nie rozumie powagi chwili — koronacji zaborcy na króla Polski.
Punktacja: Charakterystyka tłumu: ciekawski, rozproszony, zajęty drobiazgami i plotką, skłonny do żartów i rozrywki (wino z beczek) zamiast do refleksji nad chwilą (1 pkt); wymowa: lud nie dostrzega wagi wydarzenia (koronacji cara na króla Polski) — satyra na bierność i niedojrzałość społeczeństwa, którą Słowacki łączy z klęską zrywu (1 pkt).

**9.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Archanioł, który widział konanie ludu „za grzechy ojców", prosi Boga, aby go podniósł albo ostatecznie dokończył jego losu, a jeśli nie zechce go ocalić — by naród przelał więcej krwi niż łez, czyli zginął walcząc, a nie płacząc. Bóg odpowiada tylko: „Wola moja się stanie…". Scena zapowiada więc powstanie i ofiarę krwi, ale nie przesądza, czy przyniesie ona odrodzenie.
Punktacja: Wyjaśnienie prośby: Archanioł prosi, by Bóg podniósł ginący lud albo ostatecznie go dokonał, a jeśli go nie ocali — by naród zginął w walce, przelewając krew, a nie w biernej rozpaczy (1 pkt); interpretacja: przeciwstawienie czynu zbrojnego i ofiary biernemu cierpieniu; Bóg odpowiada „Wola moja się stanie…", co pozostawia los narodu otwartym, a Chór Aniołów przypomina, że Bóg ziemię „zetrze palcem lub wleje w nią życie" (1 pkt).

**10.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Londyn jawi się jako świat, w którym wszystko jest na sprzedaż, a pieniądz wyznacza pozycję człowieka. Dozorca pobiera pensa za krzesło, podziwia lorda, który zajmuje trzy krzesła i płaci za trzy, a jego bracia sprzedają krzesła w parlamencie i groby w Westminsterze. Nawet dłużnik unika więzienia, bo prawo nie ściga go po zachodzie słońca.
Punktacja: Wniosek: Anglia jako kraj, w którym wszystko ma cenę, rządzi pieniądz i przywilej bogatych (1 pkt); dwa szczegóły z tekstu, np.: opłata za krzesło w parku; lord zajmuje trzy krzesła; dłużnik skazany wyrokiem chodzi po zmroku, bo prawo nie ściga go nocą; bracia dozorcy sprzedają krzesła w parlamencie, groby w Westminsterze, herbowe pieczęcie (1 pkt za dwa poprawne szczegóły).

## Skala ocen (orientacyjna, 18 pkt w każdej grupie)

| | |
|---|---|
| bardzo dobry (5) | 17–18 pkt |
| dobry (4) | 14–16 pkt |
| dostateczny (3) | 9–13 pkt |
| dopuszczający (2) | 6–8 pkt |
| niedostateczny (1) | 0–5 pkt |

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/kordian**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.